c ... ata): Pierwsze miejsce zwycięstwa pod Widniem r. 1683. – otrzymanemu we Lwowie kr. woj.: Mieleszewskiego 1684.

V
B
J
C
24733

PIERWSZE MIEYSCE ZWYCIĘSTWU

Z Bozey Łaski pod Widniem

Roku M. DC. LXXXIII.

12. Septembra otrzymanemu, z Ambony przyznane y przypisane.

PRZEZ

I. M. X. DEODATA NERSESOWICZA,

Pęnitentiarza Kościoła Iarosławskiego Panien Zakonnic, Reguły BENEDYKTA S.

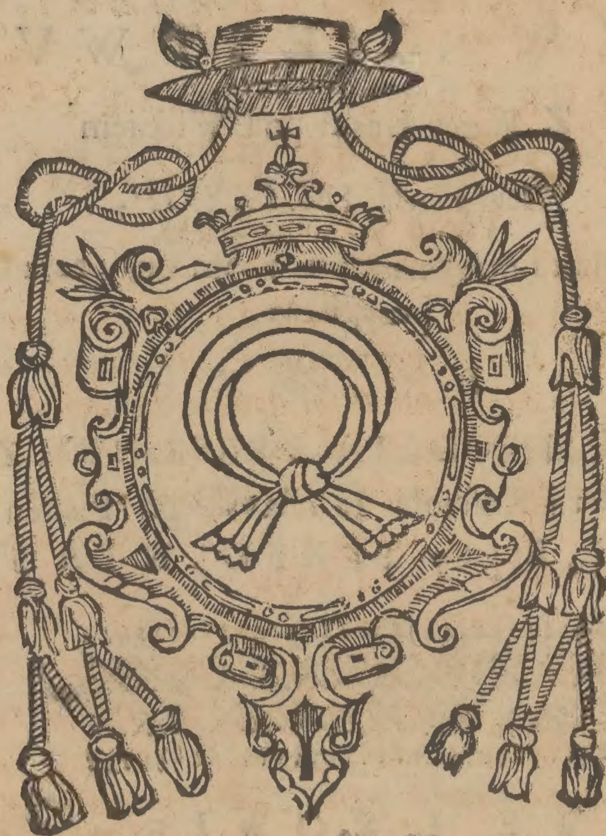

WE LWOWIE,

Drukarni Wcyciecha Mielczewskiego, I. K. M. *y I. M. X. Arcybiskupa Lwowskiego, Typogr.*

Roku Panskiego, *1684.*

I. S. P. P.

S. E. G. M.

IASNIE WIELMOZNY,
y
NAYPRZEWIELEBNIEYSZY
M. X. BISKVPIE PRZEMYSKI
Pánie y Dobrodźieiu.

Am tę wiádomość z Hiſtorykow, że w niektorych poſtronnych Pánſtwach, prawnym poſtánowieniem obligowány był, kożdy z Obywátelow, w rok raz ſtánawſzy przed Przełożeńſtwem o życiu ſwoim, y ná czym czas ſtráwił, reddere rationem; *życzyłem y ia ſobie, abym ſczęśćioletniey reſydencyey moiey, w Diecezyi Przemyſki, przy Kośćiele Wielebnych Pánien Zakonnych Iárosłáwſkich, wydániem do Druku (lub słaba) W. MM. Pánu prezentował pracę, ále mi trudnośći, ktore ſię w Typográphiách náſzych znayduią, zágrodźili drogę; iednak w rekompenſę powinnośći moiey dźieśięćinę, to ieſt Kazánie iedno przy dźiękczynieniu, zá Victorya Wideńſka odpráwiona, przy vniżonym vkłonie ofiáruię W. M. M. Pánu; iáko temu ktory ſczerze, y rádá, y praca, promowuiąc tę ś. Ligę, znácznie, otrzymánemu dopomogłeś*

zwyćięſtwu, qui dat eſse, dat etiam conſequentiam ad-eſse. *Racz tedy łáſkáwie przyiąć lichy trybut obligácyey moiey, y wyſokim rozſadkiem ſwoim, ogarniy podłość tey przyſługi moiey, proſzę.*

W. M. M, W. M. Pana y Dobrodźieia.

Bogomodlca y ſługá,

X. D. N.

NON

NON DISCVMBAS IN PRIMO LOCO.

LVCÆ 14.

Iźeli kto do tąd nieprzysłuchał się ieszcze iáko ten wielki / z gornego Syonu do podźiemnych lochow ztráconego buntownika / náśládowcá / á porty Otomáńskiey Cesarz / we wszytkich podánych okázyach i tráktámentách *insolentia elatus* zwykł *cum magno totius orbis detrimento*, bárzo bezpliwie / i opornie *primos accubitus eligere*: niech swoie ná teráźnieyszą obroći ogy woynę / i uważy z iáko zuchwáłą wypráwił się ná tę Cámpánią / impreżą / áby zá iedne *scabellum*, pod swoie / we krwi rozláney zbrodzone nogi / Cesárzá Chrześćiáńskiego podrzućiwszy præeminencyą / do naywyższey godnośći / *perturbato rerum consueto ordine* mogł nieomieszkánie postąpić. *Dicebat in corde suo exaltabo solium meum. Isai. 14.* Rzekłbym że niewiedźiał / ále wiedźiał / iże był ná tę Cámpánią inuitowány / Naiiáśnieyszy Monárchá nász / á zyśliwy sąśiad Cesárski / tylo że *execranda*, bárdzey præsumpcyi árrogántia / okiem przenoszac páńską *vili* pendowáłá prezencyą. Przeto vpominał się z wielkim vśiłowániem / iuż nie słowy / lecz ognistemi burzącymi dźiał szturmámi / pierwszego mieyscá: Więc postrzekszy Bog Wszechmogący / *quomodo primos accubitus eligeret*, Turczyni przyznáie niesłuszność prætensyiom iego / i niemogąc dłużey dumno bárdzego znośić Exorbitántá insolentia / zá wydániem nieodmiennego Ordynánsu intimuie mu / *Da huic locum*, A do Krolá Polskiego rzecze: *Amice ascende superius*. i ták ow gorny zamorskiego potentatá /

tentatá /

tentatá mußiał *cum rubore nouissimum locum* dzierżyć, á-
nimuß. Przybadź teraz ony Izájaßu, i rác z konfundo-
wánego spytáć Potentatá, *Quomodo cecidisti Lucifer, qui
mane oriebaris!* kiedyś w tey Antágoniey prętkim zawzię-
tośći krokiem, bystrolotnego Polskiego uprzedźić do Try-
umfu zamyślał, Orłá. *Corruisti in Terram* (da Bog że
nie powstanieß,) *qui vulnerabas gentes,* nie vmitygowá-
nymi záinßoney Imprezy ordynánsámi: *dicebas in corde
tuo, in Cælum conscendam,* kiedy *inueterato odio* przećiw Wie-
rze S. *ardens,* nieubłagánemi złośliwey fántázyey cáłey
Europie groziłeś, fulminácyámi, mowiąc: *Sedebo in mon-
te testamenti,* gdźie Tyráństwá swoiego, rozwiiáiąc pro-
porce, obrzydliwe postánowiłeś *exercere, ritus. Verumtamē
in infernum detraheris,* gorno látáiący *Icarus,* ábowiem inż
wyniosłośći twoiey niezbożna skonfundowána iest *præsum-
pcya,* i okrućieństwá żelezcem záostrzonych intentow,
wierutna zruinowána Impreza. Nie wątpię o tym, że
śię w tobie gwałtownie Báltázárá Królá odnowiły tur-
bácye, ktore ná ścienie w pálácu iego śmiertelny Edykt,
podpisuiąca spráwiłá ręká, *Mane, Thecel, Phares, tunc facies
Regis commutata est, & cogitationes eius conturbabant eum, &
compages renum eius soluebantur,* kiedy nie záhámowána, y żá-
dnym dyscrecyey hamulcem nieposkromiona, wrodzoney
dźikośći potencya twoiá, pierwßy nią niżeli Osmányá-
nowym dźielna odwagę Narodu Polskiego, skrępowána
zostáie węzłem. *Non est tantum gaudij excelsa tenere, quanti
mæroris est de Excelsis corruere, nec tanta gloria sequi potest
victoriam, quanta ignominia sequitur ruinam. Ambr. S.* mowi.
Przystąpią hołdujące Krolestwá, Insuły, i Tránsmáryń-
skie Páństwá, widząc niedostępnego niegdy Potentatá
zniszczonego, zdumiewáiąc się mowić będą: *Nunquid iste
est vir, qui conturbauit terram, qui concussit Regna, qui posuit or-
bem desertum, nunc autem proiectus est quasi stirps inutilis pol-
lutus,*

& obuolutus, cum his qui interfecti sunt gladio, & descenderint ad fundamenta laci, quasi cadauer putridum. Isai: 14. Supplikowáli kiedyś áffektniąc pierwszego mieysca Jan i Jákub Apostołowie, á odebráli przećiwną declarácyię. Nescitis quid petatis. Dniá dźiśieyszego Jan Krol, i Jákub Krolewic Polski nieporownánym szcżęśćiem, z rąk Boskich naywyższe, cũ ingẽti gentis suæ gloria, odebráli mieysce, Amice ascende superius, kiedy nád záiuszonym Tyránem Zwyćięstwo otrzymáli Victorya. Potentes & celebres aduersarios vincere, magna gloria est Demest: ex Ag: lib: Co rozumiećie, gdyby tym fortunnym, ktoremu inszemu Monársze pobleb tá była Fortuná losem, iákie wymyślne przy solennych Congrátuláć, ách, od swego poddáństwá odbieráłby Acclámácye; Iużby tám nie tylko wyuczone ptástwá szczegotliwemi głosy wykrzykáły, Salue Imperator. Opmeer: in Chron: gr: Lecz i kámienie misternym wynálaskiem wyrobione, iáko v Jonow ápplaudowáć musiáłyby statui. Salue responde. Apia: Alex: lib: 8. A nász zwyćięzcá omnem fastum, quem victores in Triumphis habere consueuerunt, inter captiuos numerauit, Sámemu P. Bogu, per quem Reges regnant, chwałe oddał; sobie żadnego Trophæum, álbo arcus triumphales erygowáć nie kazał. Pominoł śię zátym zęprawdą Rzymski Orator Cicero. Victoria semper insolens, Abowiem Monárchá nász iáko drugi Theodosius, quocunq; arma circumtulit, semper victor redyt, non minor hostium quam sui, w czym moderatio victoris auxit znácznie victoriæ gloriam. Jednákże ia ták sławnego zwyćięstwá silentio inuoluere nie mogę, nowiny, hæc enim dies boni nuncij est, etsi tacuerimus, & noluerimus in Aula Regis nunciare sceleris argemur, 4. Reg. 7. I owszem áby niezmázána ná wiekopomne i nieprzebyte czásy, ná Dyámentowey pámięći wyrysowána trwáłá memoria, i trwáiąc w sercách sukcessorow nászych żywa ku P. Bogu wdźięcznośći, i nie odmienney życzliwośći ku Kro-

iáśniey-

Jednieyßemu Domowi Monárchy i Páná náßego wier-
ność zachowáłá; podam do konſyderácyi / żeſmy żadneg
táż ßczęſliwego nie mieli triumphu / iże tá ſámá wygrána
victoria, per Antonomaſiam ma być názwána Zwyćięſtem.
Więc gdy dalßym dyſkurſem przy obiecánego ſłowá będę
Amplifikował thema / o niecierpliwą proßę Audyencyą.

Konſyderácya pierwßa / że teráźnieyße wygráne nád
inße dawnieyße známienitße i ſławnieyße ieſt zwyćię-
ſtwo / iże tá walna ktore *Caluiniſticum excitauit incendium*
woyná / nie w Polßcze v nas / ále *extra limites Regni* w cu-
dzym odpráwowáłá ſię Páńſtwie. *Procul a domo pugnandum*
eſt. Lammach: apud Plat. in Apophe. przyzna to ſenſat ká-
żdy / że gdy *in viſceribus Patriæ* tráktuie ſię woyná / nieo-
mylnie *funeſta naſcuntur damna.* Nie tylo bowiem gęſte
nieprzyiacielſkie Inkurſye / Lec i domowych żołnierzow
znaglnie ßkodźić nam zwykły *impetus.* Dość wielkiey dy-
ſkrecyey był Dawid á przećię *neceſsitatus* i do Kośćielneg
reſolwował ſię chlebá. *1. Reg. 21.* Woiowáliśmy zwy-
ćięzonemi Szwedámi / w Oyczyźnie. iáko *Diuina ſuffra-*
gatione mężnie przezwyćiężonych / z wielką ich wygnáliſmy z
Polſki konfuzyą / iednákże nie bez znáczney ßkody ſwo-
iey / mowi Wárßáwá. Wßák nie było cudzego ludu ſo-
mi Koronni Synowie z Litewſkim woyſkiem pod Mo-
twámi certowáli / á przećię pámiętne ſpuſtoßenie po ſo-
bie zoſtáwili. Przypomniyćie ſobie pod czás owego pro-
znaiącego pod Gołębiem poſpolitego ruſzenia / do iákich
przyßło exceſſow / wßądy Páńſkich Dwory i Kośćioły
rábowano / á tey wybuzdáney *obuiare* nie mogliśmy ſwa-
woli. A teraz / gdy ſię tá gwałtowna zá gránicą expedy-
owáłá woyná / dobrá náße *in tuto,* i my ſámi *in altiſsima*
pace zoſtawáliſmy. Co Boſka łáſká i *Ordinatiſsima* Páná ná-
ßego ſpráwiłá *dexteritas. Cum fortis armatus cuſtodit atrium*
ſuum, in pace ſunt ea quæ poſſidet. Luc. 11. Rożne ſą *requi-*
ſita,

quisita, i *qualitates*, ktore Páná czynią dobrym. Ztąd Rzymiánie przy Koronácyi Cesárzow swoich, winszowáli im áby mieli spráwiedliwość Trájáná, szczęśliwość Augustá, Adryáná skromność, Antoninego dyscretyą, szczodrobliwość Tyberyuszá, Nerwy błogosłáwieństwo, szczęście. Ostawiáiąc te. Lecz zá moim zdániem, naywybornieysza cnotá, ktora Páná do nieśmiertelney sławy, w ktorey go żaden wyścignąć nie może, pewny to rule trákt, iest *Scire reprobare malum, & eligere bonum*, Plato mowi. *Turpissima Imperatoris vox est dicere, non putaram*, á miánowicie w okázyey woienney. *Non est in bello bis errare.* *Lammachus* poda się okázya, że *grauescente bello* potrzebá przywitáć się z nieprzyiácielem, álić *Status politici ignarus* boiennik, i ná tey i ná owey *vacillat* stronie. Do sádu tylko nie swoim ále pożyczánym rozumem woiuiący Saul, y ná woynie w dobrze bedzie zdáć się, bo gdy mu eré porwie Konsiliarza iego Sámuelá, wiele in Conveniencyi popełniwszy, zdrowie i Honor oraz vtráci. Piękna szto rzecz, kiedy pan dobry, i w domu mądrze decyduie, i w polu odważnie Certuie, y *in terram alienigenarū gentiū pertransiet, bona enim & mala in hominibus tentabit. Eccl. 39.* Nicnieysza to ieszcze że kto *curiositate ductus*, Cudzoziemskie lustruie kráiny, bo iáko pospolicie mowią; *Cælum non animum mutant, &c.* Tráfia się pod czás *Num. 13.* że z peregrynácyi powracáiący Iozue, ieśli niewinne grono, to iest *externarum deliciarum fructus*, to pewnie z skorumpowánych do Oyczyzny przynosi obyczáiow *feces*. Lecz táka árcychwalebna peregrynácya, kiedy kto z mężnym Iássonem w dálekie z odwagą zápuściwszy się kráiny, z támtąd *laudibus & præmijs onustus*, do własney powracáiąc ziemi, w nagrodę dzielności odebráną przynosi złotą skorę. Przesławnemu Narodowi Polskiemu, *bellicarum rerum seuerissimo Custodi*, przyznáć że *Patriæ in dignitatem* conformuiące zwyki spieszym bie-

 giem.

giem, kiedykolwiek *temeritas*, przymierzołomcy Turczyná Koronę nászę *hostiliter infestowáć* zámyślá, zábiegáć w oczy. oto i pod czás teráźnieyszey expedycyi, odważnego Páná, świątobliwey rezolucyey ánimowány męstwem, nie oczekiwáiąc ná pozostáłe połki, Bogá Wszechmogącego, o ktorego zdespektowány honor, *fortiter*, certowáć postánowił, ná pomoc wziąwszy; do Austryáckiey bárzo trudnym tráktem zászedł dźiedźiny. Trwożyliśmy sobą że skoro Pan nász, z woiennym wybierze się zá gránice ludem, ná tych miast swywolnych západną do nas Tátárow zábiegi, i złośliwych Rebellizántow zdrádźieckie będą vczęszczáć incursye; niewiedząc że Pan *prouido satis Consilio*, opátrzywszy *limites Regni*, iáko ten ktory *mala & bona in hominibus tentauit*, dopiero *in terrā alienigenarū gentiū* odszedł, *qui foris bellum gesturus est, operam det, vt domi omnia in tuto sint collatas Demo. Exor. 5.* Cieszył się ow *bellicis operibus clarus*, Izráelski Krol Dawid, z Cudzoziemskiey przyiáźni. *Mihi alienigenæ amici facti sunt. Psal. 107.* Przyznáć powinná *omnis ætas Polona*, że nam tá ligá (ktora wiekopomnym czásom *Constantis amicitiæ* árcydoskonáłe będźie *exemplum*) wiele dobrego spráwiłá, możemy *unanimi Consensu*, my wszyscy ktorzy polerownieyszego rozumu iesteśmy, mowić: *Non est factum tale opus in Vniuersis Regnis. 3. Reg. 10.* Niechże zámilkną *labia dolosa*, ktore áby mogły *ab incepto Consilio* oderwáć *electos*, nie tylko *in priuatis Colloquijs*, lecz *etiam in publicis spectaculis*, tey świątobliwey *fallaci interpretatione*, przygáný dawáli Ludźie; vdáiąc że w tym *priuatum*, á nie *publicum* vpátrowáliśmy *bonum*.

Odradzáli wielom *callida ingenia* chcąc kásowáć cáłemu Chrześćiáństwu *salubre Consilium*, áby zániechano tey woyny, zá rzecz niepodobną twierdząc w cudzym Páństwie swoie tráktowáć woynę. *Quomodo cantabimus Canticum Domini in terra aliena. Psal. 146.* Niechże się teraz przysłuchaią

chaią,

dźiá, iáko wdźięczno y z nágną pochwałą náſzą dawno pośrod wyſpiewánymy, i iáko ſtáropolſkiey dźielnośći po kilku Chocimſkich zwyćięſtwách foremnie odnowione, o ſam Wiedeń, co mowię *in fines orbis terræ*, obiia ſię Echo; kiedy ſą oſobliwym błogoſłáwieńſtwem Boſkim, i powodem *virtute militari præſtantiſſimi Principis*, złośći hártem záoſtrzoney potencyey Otomáńſkiey, wálny impet, i rożnych ná niewinną krew Chrześćiáńſką záiuſzonych Narodow konſpirácyey, á miánowićie Kálwińſkiey Rebelliey, ktora ná wſzelkie *crudelitatis genus* reſolwowáłá ſię, w złym przedśięwźięćiu vſkromiwſzy *ferocitatem, ſpecioſiſſimū Deorum hominumq; oculis*, dniá dźiśieyſzego prezentuiemy *triumphū*. Conſyderácya druga iże w ták krotkim cżáśie *optato euētu*, tę známienitą otrzymáliſmy Viktoryą. Spoſob woiowánia náſzego z tym pogránicżnym nieprzyiaćielem, tákowy ieſt, że zátrzymuiemy go do Ieśieni, áby rożnymi niewczáſow zdebilitowánego paroxizmámi, śnádniey przełamáć mogliſmy, álbowiem według zdánia Veneriuſzá, *Interdum ſi dilata fuerit in longum expeditio, inimicus aut penuria maceratur, aut nihil magnū faciens per deſperationem abire compellitur*. A w teráźnieyſzey Kámpániey *in primordijs*, oraz i experyment pierwſzy i chwalebna Victoria w ieden ták zgodnie bez omieſzkánia ſprowádźiliſmy, kiedy oraz zbito przećiwną potęgę, oboz *funditus* zniesiono, Artylleryą wcále odebráno, i Wezyrá z Chánem ná głowę vćiekáć przymuszono. Wſpomnićie iáko nie ſkore pod Cudnowem powodzenie náſze było, lubo nam ná pomocy Ordá byłá, tám prog tych co po błotách, po láſách vgániáiąc obronną rękę vchodzącego Seremetá legli; głodem ſámym bárzo wiele odeſzło z náſzey ſtrony ludźi. Coż to ieſt Seremet iedná licha mucha, w kompárácyey tego Zamorſkiego Potentatá, o tym záwſze powiádano, *non eſt ſuper terram poteſtas, quæ comparetur ei, qui factus eſt vt nullum timeret.*

ret.

rete. Iob 41. A pátrzćieß iáko ná tym woiennym plácu/ przy otráćie owych nieprzełamánych/ w ktorych/ *præcipuum* fortuny ſwoiey pokłádał *decorem*, Kátáfráktow/ *ſubita animi conſternatione* zedrwiał/ i ſromotnie vciekł. Słußnie zá tym Naiáśnieyßemu Monárße náßemu zá to/ że *ferociſſimæ gentis in prima acie*, mężnie vſkromieł *barbariem*, przypiſáć możemy/ *Veni, Vidit, Vicit.* Bernar. S. *de noua militia. ſi bona fuerit, cauſa pugnantis, pugnæ, exitus malus eſſe non poteſt.* Jákie były *iuſtiſſimarum rationum* dowody/ dla ktorych Pan ná tę reſolwował ſię woynę/ ſámi wiećie dobrze/ ſzágym iuż przez mię: *quæritur exitus belli, non cauſa*, Na to *Vegetius* mowi: *difficile vincitur, qui de ſuis & de Aduerſarijs copijs vere poteſt iudicare.* Dobrze z tym kiedy Wodz woienny/ umieiętny/ wie kiedy *arma armis opponere*, ále lepiey/ kiedy *explorato hoſtili Conſilio* może *armorum qualitates diſcernere.* Wſzędzie dośiekły/ *bellicarum rerum peritiſſimus* Wodz náß że walecznieyße ná práwe ordynował ſkrzydło/ nieprzyiaciel polki/ ſam *diuino armatus præſidio* ná ten ognisty oſmielił ſię impet/ gdźie *omnem furorem militarem* ná ſię zwabiwßy/ *mollem belli* zátrzymywáiąc mężnie/ inne truchleiące *in ſuo ordine* ánimował pártyę *Hæ ſunt virtutes Imperatoriæ.* Cicero: *Fortitudo in periculis, induſtria in agendo, Conſilium in prouidendo, celeritas in conficiendo.* Było widzieć pod Wiedniem mężnieyßego nád Agámemnoná/ roſtropnieyßego niżli Vliſſeſa/ odważnieyßego nád Aiáxá/ chyżßego niżli Achileſſá/ w *IANA III.* á pierwßego wiáry ś. Defenſorá; Niechże ſię wſtydźi *inſigni ignominia notatus Veſpeſianus*, że ná łożku w gáſnące ſię woienne odpráwuie Conſultácye. Niech ſię konfunduie *Ninemedes*, że przy pełney śiedząc ßklenicy/ ſwoie ßykował woyſko. Niech ſię rektyfikuie *Diocletianus* Ceſarz/ że puinałem *non ſine crimine leuitatis*, muchy przebiiał widząc Krolá Polſkiego po ták wielkich dla cáłośći Páńſtwá ſwego/ odpráwnia o-

wi onych expedycyách, nieufátygowánym, nieprzełamá-
ney ſtátecznośći ánimuſzem, i w Cudzych Kráinách, obo-
zowe trudne znoszącego fátygi. Ten ábowiem iáko Vlpius
ſławny, ſam przodkuiąc przed Woyſkiem, do niezwiedzey
ſławy y zwyćięſkiey Korony, toruie drogę. *Boni Cælitus
datus animus, propriis commodis, nequaquam acquieſcit, ſed ſuæ
proſperitatis niſi Orbem participem viderit, haud putat laborum
ſuorum fructus maturaſſe.* I co to Hiſtorycy mowią, że nay-
wiekſza moc w tym pokazáłá fortuná ſwą, że Sergiuſzá
ſługę Krolem vczyniłá, i owſzem w tym, że mu dáłá do-
brze rządźić. Wielka fortuná bydź pánem, nierownie
wiekſza po páńſku ſię rządźić, ſtánie kázdego páná ná by-
ſtrus. *Dominus dat verbum,* Lecz nie ieſt *ſufficiens, definitio*
Páná, potrzebá mowi Dawid K: áby był *Dominus fortis &
potens in prælio,* á zwłaſzczá *in prælio,* gdźie nieomieszkánie
potrzebá otworzyć ſię o porty i záwołáć : *Attollite portas
principes veſtras & introibit Rex gloriæ. Pſal: 23.* odważna
dexteritas Naiaśnieyſzego Królá Náſzego, nie mowię tym
ſię w domu przechwaláłá, ále gdy prágnęłá z dawnych lat,
wiedźieć, to dniá 12. Septembra fortunnym experimen-
tem dokazáłá, kiedy nieprzeliczony Ordy i Turkow woyſk
zgromádzone, znioſł i trupem położył Orſzaki, *Nemo poteſt
hæc ſigna facere quæ tu facis niſi Deus ſit cum illo Ioann. 3.*
Vczćie ſię Monárchowie z tego zwyćięſtwá wizerunku,
dobrze woiowáć, bywcie też mogli, ták proſto i prętko do
Zwyćięſkiey wędrowáć, Korony. *Iudic: 6.* Nie odmien-
nym przyobiecał P. Bog słowem poddáć Miáſto Iery-
cho Izráelczykom. *Ecce dedi in manu tua Iericho & Regem e-
ius & omnes fortes viros.* Aprzećię nie záraz go doſtáli, áż
ſiedmkroć, z Arką Páńſką, miáſto w koło obeſzli. Więk-
ſzą odebráliſmy łáſkę, i ſkuteczniey ſze odnieſliſmy pod
Wiedniem, z Niebios pośiłki, kiedy bez wſzelkiego omie-
ſzkánia, *opus ſæculorum,* zá dźień ſławnie wykonáliſmy,

kiedy miásto prawie w oſtátnim zoſtáiąc niebeſpieczeńſtwie, *memorabili prælio* ſalwowáliſmy; *bellorum tempora, & exitus, à Deo pendent. Auguſtus de Civit. Cap: 22* Iák Licurgus, Scævola, Curtius, ktorzy *pro patria* ſwoie śmierci ná ſzych chętnie podáli zdrowie, kiedy nie zwalczony Zołnierz Polſki i dla cudzego páńſtwá krew ſwoię rozlewa. Wiedeńſkim Obywátelom iuż do deſperácyi przychodziło, kiedy potężnemi bárzo, nádwerężona minámi forteca, do ktorey coraz *arctiori obſidione*, nieprzyiaciel ſzturmowáć widzieli i przyſzłey u bliſkiey uważáiąc ruiny *pericula* rozkwilonemi threnámi ná ſwoie nárzekáiąc *infortunium*, w rozpácznej expektátywie, omdlewáć muſieli. Lud poſpolity z powinnego politowánia, żáłoſnym ięczeniem, nád potomſtwem ſwoim, lámentowáł mowiąc: żeſmy was ná wiekſzy ſwoy żal, wypielęgnowáli, Kondycyi Szláchetney ludźie, lękáiąc ſię iárzmá Buſurmáńſkiego, ſwoich honorow i Tytułow, rzewliwie opłákiwáli utráty. Duchowieńſtwo ſtruchláłe, widząc że ſię zbliżyły *abominationes deſolationis* u Prorokow ſpecifikowáne, pożegnánie z Kośćiołámi ſtygniąc *inter veſtibulum & altare plorantes* ręce záłamywáli. Máieſtat Ceſárſki tyránem záwźiętośći Othomáńſkiey potężnie uderzony przykrego obálenia ſwoiego ruinę *univerſitati* Chrześciáńſtwá, opádek ſzkodliwy zápowiedał. *Quia ſi in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?* Ci tedy wſzyſcy Goſtym powtárzániem geſtu przed Máieſtat Boſki podawáli ſupliki: *Mitte Domine quem miſſurus es*, Miłośćiwy Bog náſz, ktory *non in æternum iraſcitur*, akceptuiąc upokorzonego ludu prożbe, ná rátunek ſtrapionemu ciężkim obleżeniem miáſtu poſłał Waleczniejſzego Krolá Náſzego, *fuit homo miſſus à Deo, cui nomen erat Ioannes. Ioann: 1* Wiedeńſcy Obywátele uważayćie, *quæ & quantæ virtutes factæ ſunt in vobis*, bo iuż byśćie byli *in profundo, ultimarum miſeriarum* záto-

neli

nali wßyſcy/ gdyby *in tam accipiti rerum ſtatu*, wam iam *apud Inferos cenaturis*, krwáwey pracy ożywiáiącą Polſki Orzeł *tempeſtiue* nie przynióſł był/ refekcyą. Nieládá przyiáźń Kármánow / że ná twarzy żyłę iedną przerznąwßy krwie wytoczeniem/ ná znák wiecżney przyiáźni z ſobą przepiiáli. Tá ieſt prawdziwa i niezfáłßona przyiáźń/ pełna odwagi/ ktora krwáwemi ſtrumieniámi záiątrzonemu żalem/ zdrowia przyczynia; ſercu. Przyznáć powinno miáſto Wiedeńſkie/ Koronie Polſkiey z Dáwidem mowiąc: *Tu es qui exaltas me de portis mortis, vt annunciem omnes laudationes tuas, in portis filiæ Sion, portæ mortis*, według Auguſtyná S. znácżą. Fałßywe náuki. v Tomaßá S. przewrotnośći heretyckie / á zá zdániem Orygeneſa do ćięßkich grzechow okázyie. Wßyſtkie te nießczęśliwośći rodzáie / w tey porćie Otomáńſkiey/ nie omylnie/ ználeźlibyśćie byli; Wiedeńſcy Obywáćele/ *Lata eſt porta quæ ducit ad perditionem. Mat: 7.* Każda okázya do grzechu/ ieſt fortá do piekłá/ á w tey Tureckiey Porćie tyśiąc bram do potępienia; nie przeliczone ábowiem errory *ſcelera, abominationes, ſacrilegia*, w niey pánuią. Konſyderuyćieß záwße ſwoie *bonum ingens* że nie tylko zdrowie wáße/ honory/ fortuny/ ſubſtáncye/ iuż poćiemiężone z drapieżnych pázurow wyrwáli/ Tureckich/ Lecz i was ſámych/ od ták wielu bram wiecżney/ miłośierdziem wzruſzony Pan i pobożny Narod Polſki; ſálwowáli/ śmierći. *Qui exaltas me de portis mortis*, Pewnie że ſię wam *vtiliſſimo ſubſidio* Krol náß i Pan miłośćiwy ſtáwił/ iáko Eneas Oycu ſwemu/ że go z ogniſtych pożarow pod cżás zápalenia Troi/ ná rámionách ſwoich/ áby nie zgorzał wyniośł. *Ea demum vera fortuna eſt, vir rectus & fortis in miſeriis bellans, ac amicum, eo adiuuans.* Zadáłá ſerdecżnie tey łáſki/ i protekcyey Koroná Węgierſka / przez rożne inſtáncye. Promowowáli te *deſideria* Kroleſtwu temu przy

 czynych

chętnych Krolow poselstwá/ áby iey Monárchá Polski bez ßkody ſwoiey dodáł obrony. *Multi Reges voluerunt videre, quod vos videtis; & non potuerunt,* ábo przynamniey áby w tym nießcżeśćiu wáßym do was ſię nie znał; i rzekł wam: *Neſcio vos.* Lecż świątobliwy ánimuß Páná Chrześćiáńſkiego/ nie ſkłonił ſię do áffektácyi ich/ i niewznawiáiąc niektore wáßey nieprzychylnośći ku ſobie zadátki/ bez wßelkiey przyſády/ wam *Scuto bonæ voluntatis ſuæ*, wyświadcżył dobrodźieyſtwo. *Non fecit taliter omni nationi. Pſal: 147.* Więc dźiękuyćie Bogu zá tákowego Protektorá/ i Náiáśnieyßemu Máieſtatowi Krolewſkiemu/ á ſwoiemu iákośćie go okrzćili/ Sálwátorowi/ nieodmienną wiecżyśćie/ ná ktorą prácowićie zárobił/ nágradzayćie wdźięcżnośćią. *Ecce ſanus factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi, aliquid contingat.* Konſyderácya trzećia/ że w máłey licżbie ludźi/ ták wielkie nieprzyiaćioł znieśliſmy chwalebnie/ woyſká/ *Arceſſit mox ipſe ſibi crudelia fata, ſi multis pugnare velit.* Ceſar: piſze: de Bell: Afric: *contra magnam vim hominum artificio magis, quam viribus decertandum eſt.* Gdyż *neo. Hercules contra duos.* Wódz Ludu Bożego Moyżeß/ zá rzecż niepodobną ſupponuie/ táką wygráną Woynę/ *quomodo perſequetur unus mille, aut decem duo millia.* Więc przypátrzćie ſię cny Moyżeßu/ iáko *optimus ſceleris Otomannici vindex,* zgárſtką śmiem mowić/ ludźi/ nieprzeliczoną/ ze cżterech cżęśći świátá zgromádzoną potęgę/ walecżnie gromi. Imáginuyćie Pánowie iáká tám *multitudo gentium* byłá/ z tey konſyderácyi/ że z ták wielá Krolestw z Węgier/ z Tránſylwánii/ z Multan/ z Wołoch/ z Rumelii/ z Grecyi/ z Mezopotániey/ z Egiptu/ z Bábilonu/ z Arábii zaćiągnął ludźi/ ći wßyſcy zwyćięſtwem pohánbieni/ cżęśćią trupem ná plácu pádli/ cżęśćią Dunay nápełnili/ cżęśćią w puſte knieie roſypkiem poßli. *Arcus fortium ſuperatus eſt, & infirmi accincti ſunt robore: 1. Reg:*

Cap: 7.

Cap. 7. Wybierz ſię niegdy *Iudit. 7.* z roſkazánia Boſkieg
Gedeon ná woynę, lud ochotny do kárnych zá pierwßą woyſk
Wodzá ſwoiego intimácyą, *Summo animorum conſenſu* idźie
zá nim, álić rzecze P. Bog: *multus eſt tecum populus*, I owß
wßem P. Bog: odpowie Gedeon, miałbyś ſię ćießyć, że
narod ten záſmákowawßy dobrodźieyſtwá twoie, o twoy
Boſki vpominiac ſię honor, niechce ſię dáć vpośledźić, idźie
ſpießnym krokiem, gdźie im káże, boday záwße tá po-
chwały godna, nie wykorzeniona w ſercách ich zoſtawáłá
zárliwość, mali kto przy rozrutnych ſpezách, drogie wdro
bny proßek zminutowáne, przepiiáć z Kleopátrą perły;
álbo náśláduiac Mátenßá Antoninßá, przebrawßy ſię w
białogłowſkie ßáty, lekkomyślney ſtanowi ſwoiemu nieprzy
zwoite; odpráwowáć ſceny. Rácey niech wßkole Rycer-
ſkiey, woienymi exercytnie ſię zabáwkámi. Nie w tym,
wßákże dźielności zołnierzá doświádcżyć mamy, *dexteri-
tatem*, że w domu *prolixo ſermone* dyßkuruiac, w imáginá-
cyách ſwoich do Kárthágu ßturmuie, álbo przy bánkiećie
rozochocony, w winnym pucharze do Táwryzu płynie, ále
potrzebá, áby w Márſowym polu, cnoty ſwoiey kàżdy po-
kázał probę. Rzecze Bog wßechmogacy: *ne glorietur con-
tra me Iſrael, & dicat, meis viribus liberatus ſum.* Zechce bi-
łom ſwoim wygrána Victoryą przypiſáć, narod ten, prze
to, *qui formidoloſus & timidus eſt revertatur, receſſeruntq; de
populo viginti duo millia virorũ*, Iácyś to tám ludźie bárzy
proſtacy znáć byli, że ſię do ſwego przyználi defektu, *qui
formidoloſus eſt.* będźie v nas drugi boiàźliwy niżli Decius,
ktory włáſney ſwey lękał ſię ćieni, á vdáie ſię zá Herku-
leſá, mowiac: *mea eſt fortitudo, per me Principes imperant,
& poteſtates decernunt iuſtitiam. Prov. 8.* Wolno mowić, á-
le niechcieno woienna w vßách zágrzmi Bellony trabá, i
burzacych dźiáł ogniſte pocżna latáć kule, álić owo śmiá-
łek, álbo iáko Aurelius Antonius, nárzeka ná to, że ſię biá-

 łogłowe

fogłowa nieurodził, álbo iáko Ulisses *maiestatis immemor* zmyśla ßaleństwo, rolę orze, Sol sieie, áby się mogł woy skowego vchronić niebespieczeństwá. O tákich Boiennikách nápisał Litius, *quibus omnis ferocia in verbis, nulla in factis.* Tácy byli synowie Ephremi, *intendentes & mittentes arcus, conuersi sunt in die belli. Psal: 77.* Grzegorz S: *Tropolog: hom: 21. in Ezech:* áplikuie te słowá Ludźiom ktorzy wiele mowią, á máło czynią, rozrządzáć vmieią, ále nie dokázowáć. Nie mowię ia áby niegodźiło się pod czás kiedy *vtilitas belli* rádźi vchronić się z impetu náwálnego, á zwłaßczá w máłey bodáć kupie, bo *vir fugiens iterum pugnabit.* J Jáko Demostenes vchodzący spytány powiedźiał, *Seruo me Patriæ,* ná cóż mam márnie ginąć kiedy się mogę i drugim rázem pobić, rostropny Boiennik, częsćem wiencey spráwi vchodząc, niżeli nácierczy nie następuiąc, *Antigonus, non fugio hostem, sed vtilitatem bellandi, a tergo sequor,* ále tym tylko dáie ad intende, ktoroby nayspo sobnieyßa *certandi occasio* była, ktorzym ónimußem nie bez znáczney iáktury, drugim á pod czás możnieyßym, vmniey ßáią sercá. *Fortuna velut vmbra timedis, animosis autem velut ansa accidit. Putean:* Słußnie tedy z miedzy odważnych wytęczyć, P. Bog roskazał, *qui timidus est reuertatur,* ále iákim dowodem mogę poznáć mowi Gedeon ktorzy są męznego álbo boiáźliwego sercá, *duc eos ad aquas & ibi probabo illos.* Notuyćie proßę że Bog wßechmogący dobrego Zołnierza u rzeki probowac zwykł, *ibi probabo illos,* Skoro mnie doßła nowiná, że Krol J. M. pan Nasz Miłośćiwy pod Widen ciągnąc ßczesliwie nad Dunaiem stanął natychmiast, iáko bym iuż był *instantis victoriæ spe,* upewniony, twierdząc rzekłem: ieżeli zdárzy Pan Nayw yżßy, w pokoiu i bez zámieszánia tę przepráwę odpráwić, niezomylnie náßá iest wygrána, *Victoria enim tota posita est in Consultatione bona. Eurip. in Phæni.* Trutynuyćieß teraz moi

Mości

Mośćiwi Panowie, iáka *incomparabilis industria*, odwagá wielka, zmiotoe, bespieczna, męstwo nieustrászone, sporządzenie dowćipne, *asperarum atque difficillimarum rerum*, wiádomego Páná: tuż pod bokiem nieprzyiaćielskim, bez utraty appáratu i ludźi, co większa bez turbácyi i konfuzyi, ták przetrudną zordynowáć i odpráwić przepráwę. *Vox Domini super aquas, Vox Domini super aquas multas, 28. Ps.* Niemászci to w Europie większey nád Duney rzeki, niedźiwby cáły miesiąc i drugi nád przepráwą práwić, w czák ná ládá błoćie przepráwuiąc się zmitrężyć musi kilká dni, á tu zá dźiwną ordynácyą J. K. M. Páná náſzego, ktorego káżde *votum* záwſze *pleno venerationis silentio*, Kśiążętá z Elektorámi *Oraculi instar* słucháli, w ćichośći i w zgodźie rożney nácyi gátunku ludźie; przepráwili się. *Magna sunt opera tua Domine, omnia in sapientia perfecisti. Psal: 103.* Sławny Jan Krzćićiel nád Jordańską rzeką, Sławny też Jan Monárchá Polski nád Dunáiem, że odważnie przeſzedſzy rozlane nieprzyiaćielskie, záfárbowáł krwią i brzegi iego trupow Tureckich, osypał mogiłámi. *Pagninus* tłumácząc, imie *Iohannes*, mowi: że znáczy *misertus est Deus*, álbo *Deus dedit*, To pewna *misertus est Deus*, kiedy nam *isto turbatissimo sæculo* ſzczęśliwego Janá, zá Krolá, Krolá Janá, zá Oycá dał. *Beata terra cuius Rex nobilis est. Eccl: 10.* Rzymiánie twierdzą, że nie mieli prácowitſzego Páná nád Romulusá, wáſze niech w tym Panowie będźie zdánie, ieżeli ktory z Pánow prácowitſzemi posługámi Koronie i Kośćiołowi S. wyświadczonemi, może Páná náſzego celowáć, *zelum; illud mirare, ibi extolli aliquem, vbi omnes deprimuntur, ibi stare vbi omnes cadunt*, Inżby wſzytkiego Chrześćiáńſtwá, nie omylnie fortuny, dygnitárſtwá, Præeminencye, Altectwá, i *Serenitates*, w drobne átomy, przez okrućieńſtwo Tureckie rosprusżone bydź musiáły, gdyby *armato so-*

lidoque

liłoż auxilio, iáko iákiemi nieporuszonymi fulkrámi chwiejące Europę Pan nász nie podpárt był. *Plus vnius authoritatem, quam multorum arma publica reueretur fortuna*, mowi polityk: Niechże się konfundują *aduersæ partis* adherenći, iże Sárdnápálem Polskiego Márśá, niesłusznie bierzmując kądźiel mu przypominali, áto teraz *inuictus animo*, woiniącego Páná pokazał cáłemu świátu. co może odważna Polská száblá, kiedy *ferocissimæ gentis* vskromiwszy insolencyą *i captiuorum Ciuium*, wielká recuperowawszy liczbą *amplissimi honores* oddźiedźiczył stawę. Mickiecki niegdyś Sokoł názwána Moskiewská oppugnuiąc fortecę, Węgrow do Obozu odesłał, áby się przed ziomkiem swoim, á Krolem ná on czás Polskim niechełpili; z Boskiey ordynácyi stáło się, że pretkolotny W. X. Lit: pogoniá, pod Wiedeń nie pospieszył, áby tey przesłáwney Victoryi sámemu Koronnemu Woysku przyznána było sławá, droższey tedy ia poważam száble Polská, ktora żadna nieprzyiaćielska, dotąd nie stępiłá siłá, ániżeli owę stárożytnośći v Neurow przy Tryumpháłnych solemnizácyách Marsowi Consecrowána, kiedy przez nię sobie honor, Oyczyźnie poćiechę, Bogu w Troycy iedynemu, *Religiosissimum* oddáli *obsequium*.

Consyderácya czwarta, że *excellentissimis spolijs onusti*, z tey powracámy do Oyczyzny woyny, wiemći ia że *pro Lege & grege*, á nie dla łupu ná tę krwáwą vdáliśćie się woynę, iednákże te *præmia* fátyg wászych, spráwiedliwym sposobem do wászey náleżáty possessyi. Bywáło to v stárożytnośći, że nieprzyiaćielskie *spolia*, zá osobliwy fortuny swoiey ornáment mieli mężni ludźie. Dawid ow ostrożiecżony miecz, ktorym dumno hárdemu mężnie łeb vćiął Goliatowi, do Kośćiołá zá drogi kleynot w depozyt oddał. Wiem pewnie żeby się Herkules, owym Lwim Kirysem swoim, z Cesárskiemi niefrymárczył purpurámi, sławny

Sámson

Sámson przez śiedm dni wesieląc się z żesłym powtarzká-
niem, z dobyczy swoiey chwalił tąy, *de forti egressa est dul-
cedo. Iudic: 14.* Ma się z czego cieszyć i Orzeł polski,
kiedy *laborum suorum* pełne stawy *uberrimos* odbiera *fructus.*
Kosztowne były niegdyś z Moskiewskiey Stolicy przez
miecz zábráne skarby, lecz niezrównie z Tureckiego obozu
z odwagą odebráne; Coż mężnieyszego płochego w oko
potráfić Sobolá? Czyli srogemu rozedrzeć páßczęki
Lwá? Lew ten zamorski przed ktorym rykiem drży Eu-
ropá, ileká Azya, i trzęśie Ameryká. Lew ten ktorego
zápálczywości *crudelitatem*, żadnym sposobem *mansuefacε-
re* nikt nie mogł. Lew ten ktory ważył się v wolnego náro-
du polskiego hárácow upominác; dostał się *in prædam* z do-
státkámi swoiemi Sámsonowi Polskiemu. *Væ qui præda-
ris, nonne & ipse prædaberis. Isai: 31.* Przyśniedzać się by-
ło, iáko *arroganter* ná to wybierał się Cámpániá, *dixit ini-
micus persequar & comprehendam, diuidam spolia, & implebi-
tur anima mea. Exod: 15.* Obiecował przy pożegnániu pán-
stwu swemu, iáko Solimánus Soltan Otoman ná Wiedeń
niegdyś wybieráiąc się woyną, nád herbownym mie-
siącem, przydawszy Lemmá, *redibo plenior*, álić z znácz-
nym umnieyszeniem własnego splendoru; powracáć mu-
siał. Widzieć było kiedy owi rykliwi *Leones in Castris, fa-
cti lepores in campo, fortes, inter suos, ignaui inter Polonos,*
zbroie z siebie w Dunay rzucáiąc, iedni záięcze przyspo-
sobiáli skoki, drudzy iáko kaczątá nurkowáć się uczyli, i
ták *prædatores ciuium, ipsi facti prædæ hostium. Salust. Non
vicisti,* Augustyn ś. mowi: *quia de tuo præsumpsisti, qui enim
præsumit, de viribus suis; antequam pugnet, prosternitur*; po-
wie kto, mamy pożytek, lecz nie bez nászey znáczney szko-
dy, kiedyśmy ná tym woiennym plácu, ták godnych i Oy-
czyźnie potrzebnych, zostáwili pozábiiánych pánow. Ná to
odpowiádam z Demostenesem: *Cæsi in prælijs inter Victo-
res numerandi.* Cáto ná woynie zábitego, *Patrem Patriæ,*

náswał żołnierza. Ták rozumiem / że wolałby Antyochus / Herod stárszy / Sillá i Maximilianus / rycerską śmierćia ná woynie zginąć / ániżeli ná łożku pánćerowány ćieszką chorobą skonáć / á mámli prawdę mowić / to powiem że to z większą nászą sławą się stawáł *Multi ceciderunt, ut altius surgerent in magnis. Senec: Epist: 17.* Mogliby niená wiśćia záostrzone ięzyki / vszczypliwe chcąc zeszpećić Victoryey nászey *splendorem calumniari*, gdyby z miedzy nas żaden nie zginął / że *aliena virtute partam gloriam*, sobie przypisuiemy. Azá nie tym sposobem Chocimską vmnieyszáli Viktoryą / mowiąc / że Wołoszá / i Multáni podobno wszy się wiele dopomagáli. Tákże i dawnieyszą Chocimską / że Kozacy dokázowáli. á teraz nie podobna kontrádykowáć temu chwálebnemu Zwyćięstwu / bo tych sámych pobitych Máchábeyczykow krew opowiádáiąc głosi bronBoże áby mieli / zá przestániem woiennych trąb / zániedbáć Historycy / wieczney pámięći godne zwyćięstwo / groby ich świádczyć nie przestáną / *Si hi tacuerint, lapides isti clamabunt. Luc: 19.* Polská nászá z łáski Páná Bogá obfitnie w tákich ludziách / ktorzy *arte & Marte*, zástąpić ich mogą mieysce. Rogosz nie záchęcą męstwá i odwagi Zwyćięscy i Páná nászego waleczne spráwy / i niezwyćiężona odwagá iego. *Illum fortem virum dicam, quem nec bella subiugant, nec ad motum vis hostilis movet.* O Alexándrze Elian lib 17. pisze / że w Indyi woiuiąc / gdy widział ná gorze mnostwo kotow / ná nogách stoiących / bárzo się przeląkł / rozumieiąc że woysko; niesłusznie go tedy wielkim názywáią / poniewász ták máłey rzeczy się przeląkł / niepochybnie obligowány iest swiát / przyznáć Náiásnieyszemu Máiestatowi / że *Magnus Ioannes*, ktory nieprzewyćiężonym sercem imieniu swemu *Immortalitatem*, i v sámych przezwyćiężonych narodow *comparavit.* Kto polskę broni / Cesárskie páństwá rátuie / i Węgierskie odbiera Kro-

lestwo /

iestwo, Jan Krol? kto vßykowáne nieprzyiácielskie dwá kroć przełamał kátáfráktyy? Jan Krol. kto naywyżßego Wezyrá sromotnie vćiekáć przymußił? Jan Krol. kto wielkiemu Chánowi pomießał *Consilia*? Jan Krol. kto Máhometáńskie Meczety i fortece ruinuie? Jan Krol. kto zábránych w ćiężką niewolą odbiia Niemcow? Jan Krol. kto cáłemu Otomáńskiemu, mieczem pogroźił, páństwu? Jan Krol. Ten Wenetom struchłáłym nádźieie wskrześił. Ten Włoskie páństwá od przelania krwi záchował. Ten zelázne ná Xiążęce nogi przywiezione połámał pętá. Ten Elektorskiey *præminencyey* nágotowáną zgruchotał trumnę. Ten Cesárskiemu Orłowi ná bystre oczy, vßyte kápturki pozrywał. Ten złotemu iábłku (ták Turcy Rzym názywáią, chyżyt *Alma*) ßkodzącą vskromił bestyą. Ten *pertransiit benefaciendo. Act: 10.* Ten *omnibus omnia factus. ad Philip: 9.* Ten *bene omnia fecit. Marc. 7.* Niechże się rektifikuie świát á iuż Naiáśnieyßy Máiestat Krolá Polskiego venerują, nie ták iáko podźiś dźień tytułowáli, że iest *Potentissimus*, ále że iest *Inuictissimus, Hercule maior.* poniewaß *non surrexit maior Ioanne. Luc. 7. Magnus Pompeius.* Obrońcá Rzymu, á Pan náß cáłey Europy, *Magnus Carolus, Benefactor* Kośćiołá S. á Krol náß wßytkiego Chrześćiáństwá, Oćiec S. *Summus*, bo *nulla maior dignitas, quam cui Roma committitur, ergo* Niezwyćiężony Monárchá náß *Maximus*, kiedy *summam dignitatem*, nieukontentygowánym męstwem, iáko Athlánt dźwiga, i Naywiekßey Iurysdykcyi, rozßerza ßábla swoią gránice. Mamy zátym czego powinßowáć Oycu S. ták godnego Syná Krolá Polskiego, mowiąc słowy Filozophá do Filipa Mácedońskiego rzeczonemi: *Sat tibi habere filium Alexandrum.* prágneli i przykłádáli się *omnibus votis, Vrbanus* wtory, i *Pius* piąty, áby mogli widźieć to chwalebne pożądánego zwyćięstwá *Trophæum.* Lecz widząc, że *de industria, hoc ser-*

na um

tum tibi est, Oycze S. Cieszył się *Innocentius VIII.* że mu
Boiázetes Cesarz Turecki Włocznią Zbáwiciela nászego,
zá prezent odesłał. Szczęśliwszy *Innocentius XI:* kiedy
pod nogi iego Máchometáńskiey Mágnificencyi Chorągiew,
Krol polski podrzucił, przywiodł tedy do skutku
szczęśliwego, Prorockim áffektem od Jána S. przyobiecáną
w osobie owey zacney Mátrony. *Apocal: 12.* Kościołowi
S. pociechę. *Luna sub pedibus eius,* kiedy *Immemorabili
exemplo* Otomáńskie na nápiście otárszy rogi, pod pápieskie
złożył stopy. *Calcabitis impios, cum fuerint cinis, sub planta
pedum vestrorum Mal: 4.* Nie rowniey zacniey teraz zá-
iaśniáłá Rzymska godność, ániżeli kiedy pozłocone z Kru-
szgow, ná trzewikách swoich, *nobilitatis argumentum,* mie-
niące nosili. Już muszy przyznáć Bożey pod nogámi le-
żący z Arystypiuszem z godności przez Dionizyuszá zło-
żonym. *Tu Rex illustrem hunc locum fieri, & apparere voluisti.
Laurent.* Porádzmy się Monárchia świátá Chrześciáńskie-
go, i mow: *Pater quam mercedem dabimus ei, aut quid dignū
potuerit esse beneficijs eius, dæmonium ipse compescuit, me à de-
uoratione eripuit, te fecit videre lumen Cæli, & bonis omnibus
per eum repleti sumus. Tob: 12.* Rzymiánie tryumfuiącym
Cesárzom życzyli *de nostris annis, addat tibi Iupiter annos. Guil.*
i Kościoł S. nie przestáiąc śpiewa: *Dies super dies Regis
adijcies,* Boże, *annos eius vsq; ad diem generationis & genera-
tionis. Psal: 60.* Zá zdániem Astronomiey ná ten czás dni
dłuższe stáią się, kiedy Słońce ktore iest hieroglifikiem
Krolewskim, wyżey postępuie. Aby dłuższe dni spráwo-
wał ná polskim Horyzoncie *vsq; ad perfectam diem,* przy
fortunách naywyższych, szczęściem nieporownánym pánu-
iący Zwyciężco, życzymy. Postępuy, *ascende superius,
& tunc erit tibi gloria coram omnibus simul discumben-
tibus. Amen.*

